

Fakulta zdravotnických studií Univerzity Pardubice

Možnosti získávání informací o porodních asistentkách

Jana Remešová

Bakalářská práce

2013

Prohlášení

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují autorská práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice oprávněna má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne

.....

Jana Remešová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Markétě Moravcové za odborné vedení a užitečné připomínky, které mi věnovala průběhu psaní mé bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině za velkou dávku podpory během mého studia.

ANOTACE

Tématem bakalářské práce jsou možnosti získávání informací o porodních asistentkách. Teoretická část je zaměřena na zmapování zdrojů informací a charakteristiku profese porodní asistentka a systému vzdělávání v tomto oboru v České republice. Ve výzkumné části jsme pomocí dotazníkového šetření zjišťovaly, jaké zdroje informací respondentky využívaly a využívají. Respondentky byly studentkami oboru Porodní asistentka. Byly to studentky 1. a 3. ročníku.

KLÍČOVÁ SLOVA

informace, porodní asistentka, vyhledávání, zdroj

TITLE

Options for obtaining information on midwife

ABSTRACT

The theme of my work is options obtaining information on midwives. The theoretical part is focused on the mapping of information sources and characteristics of the midwife profession and the system of education in this field in the Czech Republic. In the research section, we use the survey identify which sources of information respondents used and deployed. The respondents were students of midwifery. They were the first students and 3 year.

KEY WORDS

Information, midwife, search, source,

Obsah

Úvod.....	9
Cíle práce.....	10
I Teoretická část	11
1 Informace.....	11
1.1 Informace	11
1.2 Znalosti.....	11
1.3 Zdroje informací.....	11
1.4 Vyhledávání informací.....	12
1.5 Knihy.....	12
1.6 Internet	13
2 Porodní asistentka.....	15
2.1 Mezinárodní definice porodní asistentky	15
2.2 Kompetence porodní asistentky	17
2.3 Studium oboru Porodní asistentka	18
2.4 Studijní program Porodní asistentka	19
2.5 Registrace porodní asistentky	19
II VÝZKUMNÁ ČÁST.....	20
3 Metodika výzkumu	20
3.1 Výzkumný vzorek	20
3.2 Metodika zpracování dat	21
4 Výzkumné otázky	22
5 Analýza dat	23
6 Diskuze	40
Závěr.....	44
Seznam literatury.....	46
Přílohy	47
Příloha A	47
Příloha B.....	49

Seznam tabulek

Tab. 1 První zdroj informací o oboru Porodní asistentka	23
Tab. 2 Znázornění první informace o oboru Porodní asistentka.....	24
Tab. 3 Znázornění dalšího vyhledávání informací respondentek o oboru Porodní asistentka .	25
Tab. 4 Dostupnost informací o oboru Porodní asistentka.....	28
Tab. 5 Návrhy respondentek na lepší propagaci oboru Porodní asistentka	30
Tab. 6 Informovanost respondentek o povinnosti splnit výkony k ukončení studia	31
Tab. 7 Informovanost respondentek o vedení komplikovaného porodu porodní asistentkou ..	32
Tab. 8 Informovanost respondentek o ošetření poporodního poranění porodní asistentkou	33
Tab. 9 Informovanost respondentek o prvním ošetření novorozence porodní asistentkou	34
Tab. 10 Informovanost respondentek o dalším vzdělávání porodní asistentky	37
Tab. 11 Znázornění pravdivosti získaných informací respondentkami	38
Tab. 12 Zobrazení překvapujících informací pro respondentky	39

Seznam obrázků

Obr. 1 První zdroj informací o oboru Porodní asistentka	23
Obr. 2 Znázornění první informace o oboru Porodní asistentka.....	25
Obr. 3 Znázornění dalšího vyhledávání informací respondentek o oboru Porodní asistentka .	26
Obr. 4 Znázornění zdroje dalších informací o oboru Porodní asistentka	27
Obr. 5 Dostupnost informací o oboru Porodní asistentka.....	28
Obr. 6 Nejpoužívanější zdroje informací při studiu porodní asistence.....	29
Obr. 7 Informovanost respondentek o povinnosti splnit výkony k ukončení studia	31
Obr. 8 Informovanost respondentek o vedení komplikovaného porodu porodní asistentkou ..	33
Obr. 9 Informovanosti respondentek o ošetření poporodního poranění porodní asistentkou...	34
Obr. 10 Informovanost respondentek o prvním ošetření novorozence porodní asistentkou	35
Obr. 11 Informovanost respondentek o pojmu registrace nelékařských zdravotnických povolání	36
Obr. 12 Informovanost respondentek o dalším vzdělávání porodní asistentky	37
Obr. 13 Znázornění pravdivosti získaných informací respondentkami	38

Úvod

Ve své bakalářské práci se zabývám tématem možnosti získávání informací o porodních asistentkách. Každý den hledáme a získáváme nové informace o našem okolí a o nás. Ale získáváme informace i pro naši práci, anebo jen proto, že nás jistá informace zajímá. Lidé potřebují informace od nepaměti. Na tom se nic nezměnilo. Změnilo se však to jak informace hledají, kde je hledají a jaké informace získají.

V bakalářské práci se věnujeme možnosti získávání informací o porodních asistentkách. Jako respondentky do dotazníkového šetření jsme zvolily studentky 1. a 3. ročníku a to proto, že jsme porovnávaly jejich zdroje informací a jejich vědomosti o oboru porodní asistentka. Toto téma jsem si vybrala proto, že mě zajímalo, zda se zdroje informací respondentek budou lišit a jaká je jejich informovanost o oboru Porodní asistentka.

Má bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části se věnuji teoretickému zpracování pojmů týkajících se získávání informací. Zabývám se zde i vyhledáváním informací a zdroji informací. Dále se věnuji teoretickému zpracování oboru porodní asistentka. V práci naleznete definice porodní asistentky, její kompetence, informace o studijním programu a o studiu porodní asistentky a informace o registraci nelékařských zdravotnických pracovníků.

Výzkumná část je věnována interpretaci výsledků vyplývajících z dotazníkového šetření. Pomocí dotazníkového šetření jsme zjistili zdroje informací respondentek, a jak byly informovány o oboru Porodní asistentka.

Cíle práce

Teoretický cíl:

Cílem teoretické části je zmapovat dostupné informační zdroje při získávání informací o studijním oboru Porodní asistentka a objasnit povolání porodní asistentky.

Výzkumný cíl:

Cílem praktické části je zmapovat jaké informační zdroje respondentky využily při získávání informací o oboru Porodní asistentka.

Dílčí cíle:

Zjistit nejčastější zdroj informací o oboru Porodní asistentka.

Zjistit nejčastější vyhledávanou informaci o oboru Porodní asistentka.

Zjistit, zda respondentky vyhledávaly další informace o oboru Porodní asistentka.

Zjistit, zda získané informace odpovídaly reálné situaci.

Zjistit, zda respondentky získaly všechny vyhledávané informace.

Zjistit, zda je rozdíl v objemu znalostí 1. a 3. ročníku.

Zjistit jaký je nejčastější návrh na propagaci oboru Porodní asistentka.

I Teoretická část

1 Informace

V této kapitole se zabývám informacemi, jejich zdroji a způsoby vyhledávání.

1.1 Informace

Informace je z latinského slova in-formation, což znamená utváření a ztvárnění. Pojem informace se užívá v různých významech. Informace je údaj o reálném prostředí, stavu a o procesech v tomto prostředí probíhajících. Množství informace lze posoudit podle vědění před a po získání informací. Lidé informace získávají, ale i vytvářejí. (Sklenák, 2001, s. 2)

1.2 Znalosti

Pojem znalost je řazena nad pojem informace. Znalost je forma generalizace a abstrakce. Na základě informací můžeme předvídat, co se v reálném životě může stát. (Sklenák, 2001, s. 4)

„Technologie pracují s daty, lidé je interpretují jako informace nesoucí význam, které se stávají podnětem pro další jednání. Proces interpretace je kognitivní záležitost, ve které stěžejní roli hrají znalosti.“ (Sklenák, 2011, s. 4)

1.3 Zdroje informací

Zdroj informací je jakýsi systém, který je reálný nebo potencionální. Nosí, zprostředkovává nebo šíří informace. Zdroj informací může být knihovna, centrum databází, středisko informací, televize, rozhlas a další. (Sklenák, 2001, s. 22)

Zdroje můžeme dělit podle toho, jaké informace nám zdroj poskytl. Můžeme z nich získat právní, politické, ekonomické informace. Další rozdíl v informacích je, zda jsou textové, obrázkové, zvukové, nebo multimediální. Informace můžeme dělit i podle dostupnosti a to na veřejné a komerční nebo utajené. (Sklenák, 2001, s. 23)

1.4 Vyhledávání informací

Základem je potřeba informace. Informace můžeme vyhledávat pro výzkum, obchod, semestrální práci, ale i běžném životě potřebujeme a také následně vyhledáváme informace. Další krok k vyhledání požadovaných informací je použít správný zdroj informací. Zdrojem informací může být internet, kniha, časopis, noviny, média nebo to může být učitel ve škole atd. Pokud jsme si zvolili zdroj, vyhledáme v něm vhodný počet dokumentů. Počet dokumentů záleží na konkrétní situaci. Podle důležitosti a složitosti informace volíme počet dokumentů. Získané dokumenty by měly být relevantní. Což znamená, že vyhovují našemu informačnímu požadavku. Ve většině případů všechny naše dokumenty relevantní nebudou. Může se při vyhledávání stát, že počet získaných relevantních dokumentů nebude odpovídat důležitosti a složitosti naší požadované informace. V takovémto případě jsme nuceni využít i dokumenty nerelevantní. Ne vždy se nám podaří vyhledat všechny dokumenty, které obsahují naši vyhledávanou informaci. Abychom získali relevantní dokumenty, můžeme vyhledávání dokumentů zlepšit tím, že hledáme například v knihovně zaměřené na naše vyhledávané informace nebo pro vyhledání relevantních dokumentů volíme elektronickou databázi se zdravotnickým zaměřením. To znamená, že pokud vyhledáváme informace se zdravotnickou tematikou, můžeme navštívit knihovnu zaměřenou na zdravotnictví. (Sklenák, 2001, s. 26)

1.5 Knihy

První písmo vzniklo v Egyptě a Mezopotámii a to ve 4. tisíciletí př. n. l. Ve 3. tisíciletí vzniklo písmo v Číně. Tehdejší písmo se však tomu našemu nepodobalo. Egypťané používali hieroglyfické písmo. Lidé v Mezopotámii používali klínové písmo a Číňané písmo obrázkové. Abecedu vynalezli ve 2. tisíciletí př. n. l. Féničané. (Sklenák, 2001, s. 24)

Důležitým mezníkem je vynález knihtisku. Knihotisk vynalezl Johann Gutenberg okolo roku 1450. Díky tomu se začalo tisknout a prodávat více knih. Z důvodů množství a finanční nedostupnosti knih začaly vznikat knihovny. Největší českou knihovnou je Národní knihovna, která sídlí v Praze. Důležitý význam pro studenty mají vysokoškolské knihovny. (Sklenák, 2001, s. 24)

Univerzitní knihovna Univerzity Pardubice vznikla v roce 1950. Knihovna má ve fondu více jak 186 tisíc knihovních jednotek. Část Univerzitní knihovny sídlí v budově Fakulty

zdravotnických studií. Z důvodu zaměření fakulty na zdravotnická studia nalezneme v této knihovně zejména publikace související se vzděláváním nelékařských zdravotnických povolání na Fakultě zdravotnických studií. Pro studentky oboru Porodní asistentka jsou tu k dispozici knihy sloužící přímo k jejich vzdělání. Najdeme tu literaturu zaměřenou na porodnictví, gynekologii, ošetrovatelství, neonatologii atd. K nahlédnutí jsou tu zde i absolventské práce studentů univerzity. (vyhledáno na <http://www.upce.cz/knihovna/o-knihovne/historie.html>)

1.6 Internet

Internet se stále častěji stává zdrojem informací, který využíváme nejčastěji. Musíme však neustále dbát na to, že pomocí internetu nenajdeme vždy všechny informace, které vyhledáváme. Musíme myslet na to, že i to co jsme našli pomocí internetu, podléhá ochraně autorských práv. Je důležité také pamatovat na to, že nalezené informace na internetu nejsou vždy pravdivé, neboť cenzurovat vše, co je publikováno na internetu, je nemožné. Publikovat pomocí internetu může prakticky každý a to vede k tomu, že na internetu mohou být publikovány informace s chybami nebo dokonce lživé informace. Vodítkem jak zjistit, že je daný dokument publikovaný na internetu důvěryhodný může být to, že je uvedený autor dokumentu. Nebo můžeme naleznout zkušenosti jiných uživatelů, kteří daný dokument v minulosti využili. Důležité je si všimnout již upravenosti dokumentu. Zda je daný dokument bez pravopisných chyb. Je dobré si také všimnout aktuálnosti dokumentu. Musíme si dát pozor, zda autor publikuje fakta nebo pouze své názory. (Sklenák, 2001, s. 217)

K vyhledávání na internetu nám pomáhají vyhledávače dokumentů jako je např. Seznam, Centrum, Google apod. Každý vyhledávač nám po zadání námi hledané informace vyhledá pouze dokumenty jím vyhledatelné. Což znamená, že žádný vyhledávač nám nezobrazí všechny dokumenty, které obsahují námi vyhledávané informace. Je proto dobré použít více vyhledávačů. (Sklenák, 2001)

Pokud vyhledáváme informace o oboru Porodní asistentka pomocí internetu, můžeme zde naleznout odkazy například na profesní organizace porodní asistentek. Jejich stránky jsou nejčastěji určeny pro porodní asistentky, studentky oboru Porodní asistentka a budoucím rodičům. V České republice jsou dvě profesní organizace a to Unie porodních asistentek (UNIPA) a Česká konfederace porodních asistentek (ČKPA).

UNIPA neboli Unie porodních asistentek je profesní organizace porodních asistentek. Členství v této organizaci je individuální a dobrovolné. Členkami mohou být porodní asistentky, které pracují ve státních i nestátních zařízeních, soukromé porodní asistentky. Členkami se mohou stát, ale i studentky, které obor Porodní asistentka teprve studují. Studentky oboru Porodní asistentka se na těchto stránkách můžou dozvědět, kdo je porodní asistentka a jaké jsou její kompetence. Mohou si tu vyhledat, kde lze obor Porodní asistentka vystudovat a co toto studium musí obsahovat podle zákona. Studentkám jsou zde nabídnuty kurzy a semináře jim určené. Studentky zde mohou naleznout odkazy na literaturu týkající se oboru Porodní asistentka. Studentkám je tu k dispozici i několik závěrečných prací jiných porodních asistentek. Nakonec zde mohou získat i zajímavé odkazy například o porodu, mateřství, rodičovství atd. Již vystudovaným porodním asistentkám tyto stránky nabízejí informace o celoživotním vzdělávání. Jsou zde nabízeny kurzy a semináře pro porodní asistentky. Porodní asistentky zde mohou naleznout právní předpisy týkající se profese porodní asistentka. Porodním asistentkám jsou zde poskytnuty informace o organizaci a chodu organizace. Pokud tyto stránky navštíví rodiče, je jim tu vysvětleno, kdo je porodní asistentka. Mohou zde najít, jak je může porodní asistentka doprovázet a pomáhat během těhotenství, porodu, šestinedělí, kojení a při péči o dítě. Rodičům jsou zde i nabídnuty kontakty na porodní asistentky, které si mohou sami rodiče vybrat. Stránky obsahují i příběhy jiných rodičů, on-line poradnu pro rodiče, odkazy na přednášky, školení a kurzy pro rodiče. Dále zde rodiče mohou naleznout odkazy na literaturu týkající se těhotenství, porodu a kojení. (vyhledáno na: <http://www.unipa.cz/>)

ČKPA neboli Česká konfederace porodních asistentek je také profesní organizací. Sama organizace je členem Mezinárodní konfederace porodních asistentek, Evropské asociace porodních asistentek a Národní koalice zdravotnických pracovníků – nelékařských profesí. Členství tu není individuální. Tato organizace sdružuje kolektivní sdružení porodních asistentek. Na stránkách této organizace jsou uvedeny dokumenty týkající se činnosti organizace a kontakty na další odborné společnosti a asociace v České republice, odborně zaměřené webové stránky, školy, které umožňují studium v oboru Porodní asistentka. Dále stránky nabízejí informace o možnosti pracovat v zahraničí. Odkazy na literaturu jsou tu zde rozděleny na literaturu pro maminky a laiky a na odbornou literaturu. Také jsou zde uvedeny kontakty na privátní porodní asistentky. (vyhledáno na: <http://www.ckpa.cz/>)

Informace o profesi porodní asistentky můžeme najít v knihách, časopisech, novinách, médiích a můžeme je vyhledat pomocí internetu. Tyto zdroje nám nabízejí informace o kompetencích, vzdělání, ale nabízejí nám například i možnost kontaktu s porodní asistentkou.

2 Porodní asistentka

V této kapitole se budu věnovat definicím porodní asistentky ve světě a u nás, kompetencím porodní asistentky, studiu a studijnímu oboru Porodní asistentka a registraci porodní asistentky.

2.1 Mezinárodní definice porodní asistentky

Mezinárodní definice porodní asistentky byla přijata na zasedání Mezinárodního výboru porodních asistentek v Durbanu 2011 a nahrazuje definici přijatou 19. července 2005, která nahradila Definici porodní asistentky přijatou v roce 1972 a doplněnou v roce 1990 (vyhledáno na: <http://www.unipa.cz/>):

„Porodní asistentka je osoba, která úspěšně ukončila vzdělávací program, uznávaný v dané zemi, vycházející z dokumentů „Nezbytné dovednosti (kompetence) pro základní praxi porodní asistentky“ a z rámce „Globálních požadavků na vzdělávání porodních asistentek“; která dosáhla nezbytné kvalifikace, aby byla registrovaná a/nebo aby mohla získat povolení k výkonu povolání porodní asistentky a používat označení porodní asistentka; a která vykazuje potřebné znalosti a dovednosti pro praktický výkon povolání porodní asistentky.

Porodní asistentka je uznávána jako plně zodpovědný zdravotnický pracovník; pracuje v partnerství se ženami, aby jim poskytla potřebnou podporu, péči a radu během těhotenství, porodu a v době poporodní, vede porod na svou vlastní zodpovědnost, poskytuje péči novorozencům a dětem v kojeneckém věku. Tato péče zahrnuje preventivní opatření, podporu normálního porodu, zjišťování komplikací u matky nebo dítěte, zprostředkování přístupu k lékařské péči nebo jiné vhodné pomoci a provedení nezbytných opatření při mimořádné naléhavé situaci.

Porodní asistentka má důležitou úlohu ve zdravotním poradenství a vzdělávání nejen žen, ale i v rámci jejich rodin a celých komunit. Tato práce by měla zahrnovat předporodní přípravu a přípravu k rodičovství a může být rozšířena i do oblasti zdraví žen, sexuálního nebo reprodukčního zdraví a péči o dítě. Porodní asistentka může vykonávat svou profesi v jakémkoli prostředí, včetně domácího prostředí, ambulantních zdravotnických zařízení, nemocnic, klinik, nebo zdravotnických středisek.“

V České republice kompetence porodní asistentky sahají i do péče o gynekologicky nemocné ženy. Jaké kompetence má porodní asistentka V České republice uvádím níže.

2.2 Kompetence porodní asistentky

Činnosti nelékařských zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků vymezuje Vyhláška Ministerstva zdravotnictví České republiky č. 55/2011 Sb. ze dne 14. března 2011, která nahrazuje vyhlášky č. 424/2004 Sb. a č. 401/2006 Sb. § 5 vymezuje kompetence porodní asistentky.

Kompetence porodní asistentky v období těhotenství ženy jsou:

1. Porodní asistentka diagnostikuje těhotenství.
2. Porodní asistentka sleduje fyziologické těhotenství. Poskytuje těhotné informace k předcházení komplikací v těhotenství.
3. Porodní asistentka provádí návštěvy v rodině těhotné.
4. Porodní asistentka poskytuje základní a specializovanou péči těhotné ženě prostřednictvím ošetrovatelského procesu.
5. Porodní asistentka předává těhotné ženě informace o životosprávě.
6. Porodní asistentka poskytuje těhotné ženě informace o přípravě na porod a o ošetření novorozence.

Kompetence porodní asistentky během porodu jsou:

1. Porodní asistentka připravuje rodičku k porodu.
2. Porodní asistentka poskytuje základní a specializovanou ošetrovatelskou péči rodící ženě prostřednictvím ošetrovatelského procesu.
3. Porodní asistentka sleduje stav matky a plodu. V případě zjištění komplikací informuje lékaře a případně mu asistuje.
4. Porodní asistentka pečuje o rodičku ve všech porodních dobách.
5. Porodní asistentka vede fyziologický porod.
6. Porodní asistentka provádí případný nástřih hráze.
7. Porodní asistentka v neodkladných případech vede porod koncem pánevním.
8. Porodní asistentka ošetřuje porodní a poporodní poranění.
9. Porodní asistentka asistuje při komplikovaném porodu.
10. Porodní asistentka instrumentuje na operačním sále při porodu.

Kompetence porodní asistentky v období šestinedělí ženy jsou:

1. Porodní asistentka poskytuje základní a specializovanou ošetrovatelskou péči ženě do šestého týdne po porodu prostřednictvím ošetrovatelského procesu.
2. Porodní asistentka pečuje o ženu do šestého týdne po porodu.
3. Porodní asistentka edukuje ženu o péči o novorozence.
4. Porodní asistentka podporuje ženu v kojení a předchází problémům s ním.
5. Porodní asistentka předává kojící ženě informace o životosprávě.
6. Porodní asistentka provádí návštěvy v rodině ženy do šestého týdne po porodu.

Kompetence porodní asistentky v péči o novorozence jsou:

1. Porodní asistentka provádí první ošetření fyziologického novorozence.
2. Porodní asistentka provádí i případnou okamžitou recitaci novorozence.

Další kompetence porodní asistentky:

1. Porodní asistentka edukuje ženu o antikoncepci.
2. Porodní asistentka asistuje při gynekologických výkonech.

§ 4 vymezuje kompetence, které má porodní asistentka společně s všeobecnou sestrou. Jsou to například kompetence ve vyhodnocování potřeb pacientka, v měření fyziologických funkcí, v hodnocení stavu pacienta. Porodní asistentka může pod odborným dohledem lékaře aplikovat nitrožilně krevní deriváty a asistovat při zahájení transfúze. Tyto činnosti vykonává u těhotné ženy, rodící ženy, ženy v šestinedělí a u ženy s gynekologickým problémem. (Vyhláška č. 55/2011 Sb.)

2.3 Studium oboru Porodní asistentka

K výkonu povolání porodní asistentky je nebo bylo nutné absolvovat:

- 1) nejméně tříleté zdravotnické bakalářské studium akreditované pro přípravu porodních asistentek,
- 2) tříleté studium na vyšších zdravotnických školách a to studijní obor diplomovaná porodní asistentka, pokud bylo studium zahájeno nejpozději ve školním roce 2003/2004,
- 3) obor ženská sestra nebo porodní asistentka na středních zdravotnických školách, pokud bylo studium zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997.

Pokud výše uvedené studium absolvoval muž, je oprávněn používat označení porodní asistent. (Zákon č. 96/2004 Sb.)

2.4 Studijní program Porodní asistentka

Bakalářský studijní program Porodní asistence, studijní obor Porodní asistentka nyní trvá nejméně 3 roky. Studijní program obsahuje teoretickou a praktickou výuku. Praktická výuka musí probíhat v akreditovaných zdravotnických pracovištích pro praktickou výuku porodní asistence a je dotováno nejméně 1200 hodinami.

Teoretická výuka by měla poskytnout informace v ošetrovatelské péči o ženu ve všech obdobích jejího života. Výuka by měla zahrnout i obory mikrobiologie, biofyzika, biochemie, farmakologie, embryologie, psychologie, psychiatrie, sociologie, pedagogika, sociálně-právní problematika, informatika, statistika atd.

Praktické vyučování zahrnuje prenatální vyšetření a poradenství, péči poskytovanou v komunitní péči, péči a dohled nejméně u 40 těhotných žen, osobní odvedení fyziologického porodu v počtu 40 porodů, účast alespoň jednoho porodu v poloze koncem pánevním, nástřih hráze, ošetření porodního a poporodního poranění, prenatální péči a dohled nejméně u 40 rizikově těhotných žen, dohled a péči nejméně u 100 rodiček a fyziologických novorozenců, péči u nefyziologických novorozenců, péči o ženu v oblasti gynekologie a porodnictví a to i s patologickým nálezem, úvod do péče v interním lékařství a chirurgii. (Vyhláška č. 39/2005 Sb.)

2.5 Registrace porodní asistentky

Porodní asistentka, která studovala na střední škole, může činnosti bez odborného dohledu vykonávat až po tříleté praxi v oboru. Porodní asistentky, které absolvovaly bakalářské studium, se musí pro vykonávání činnosti bez odborného dohledu registrovat a následně se celoživotně vzdělávat.

Porodní asistentka je povinna se celoživotně vzdělávat. Za celoživotní vzdělávání jsou porodní asistentce udělovány kredity potřebné k prodloužení registrace. K prodloužení registrace je nutné nasbírat minimálně 40 kreditů. Registrace je platná 10 let.

Do celoživotního vzdělávání patří specializační vzdělávání, certifikované kurzy, inovační kurzy, odborné stáže, účast na školních akcích, vypracování standardů, pedagogická činnost, vědecko-výzkumná činnost, účast na konferencích. (Zákon č. 96/2004 Sb., Zákon č. 375/2011)

II VÝZKUMNÁ ČÁST

3 Metodika výzkumu

Cílem průzkumu, který je součástí práce, je zjistit, jaké zdroje informací respondentky využily při získávání informací o studijním oboru Porodní asistentka.

Dále jsme si stanovily dílčí cíle:

- Zjistit nejčastější zdroj informací o oboru Porodní asistentka.
- Zjistit nejčastější vyhledávanou informaci o oboru Porodní asistentka.
- Zjistit, zda respondentky vyhledávaly další informace o oboru Porodní asistentka.
- Zjistit, zda získané informace odpovídaly reálné situaci.
- Zjistit, zda respondentky získaly všechny vyhledávané informace.
- Zjistit, zda je rozdíl v objemu znalostí 1. a 3. ročníku.
- Zjistit jaký je nejčastější návrh na propagaci oboru Porodní asistentka.

Pro dosažení cílů práce bylo nejvýhodnější metodou výzkumu dotazníkové šetření. Vypracovaly jsme dvě verze nestandardizovaného dotazníku vlastní konstrukce. První dotazník byl určen pro studentky prvního ročníku studijního oboru Porodní asistentka (Příloha A). Tento dotazník má 13 otázek. Dotazník je složený z 5 uzavřených otázek, 5 polouzavřených otázek a 3 otevřených otázek. Z uzavřených otázek byly použity otázky dichotomické, polytomické výběrové a polytomické výčtové. Druhý dotazník byl určen pro studentky třetího ročníku oboru Porodní asistentka (Příloha B). Dotazník je složen z 15 otázek. Bylo použito 6 uzavřených otázek, 5 otázek polouzavřených a 4 otázky otevřené. Z uzavřených otázek byly použity otázky dichotomické, polytomické výběrové a polytomické výčtové. Součástí dotazníků byly vědomostní otázky, díky kterým jsme chtěly zjistit informovanost respondentek o studijním oboru Porodní asistentka. Pilotní výzkum jsme neprovedly, jelikož bychom neměly výzkumný vzorek, který by splňoval naše požadavky.

3.1 Výzkumný vzorek

První dotazník byl rozdán studentkám prvního ročníku studijního oboru Porodní asistentka. Vybraly jsme je proto, že se o obor Porodní asistentka již zajímaly, ale předpokládaly

jsme, že jejich vědomosti o oboru budou pouze základní. Byly to respondentky ve věku 19 až 25 let. 18 respondentek absolvovalo školu bez zdravotnického zaměření. 12 respondentek absolvovalo školu se zdravotnickým zaměřením. Bylo rozdáno 40 dotazníků, z nichž bylo 30 vyplněných správně. Dotazník byl rozdán první den výuky zimního semestru a to proto, že jsme chtěly, aby studentky nebyly ovlivněné žádnými dalšími informacemi prostřednictvím výuky nebo informací o studiu od vyučujících. Druhý dotazník byl rozdán studentkám třetího ročníku. Vybraly jsme je proto, že informace o oboru porodní asistentka by měly mít již kompletní. Respondentky byly ve věku 21 až 24 let. 13 respondentek absolvovalo školu se zdravotnickým zaměřením. 4 respondentky absolvovaly školu bez zdravotnického zaměření. Bylo rozdáno 19 dotazníků, z nichž bylo 17 správně vyplněno. Dotazník byl respondentkám rozdán třetí den výuky zimního semestru. Vytvořily jsme dva téměř shodné dotazníky, abychom mohly porovnat, jak se bude lišit vyhledávání informací respondentek 1. a 3. ročníku. Vzhledem k počtu studentů v jednotlivých ročnících se jedná o dva nestejně velké celky, proto porovnání těchto celků je pouze orientační.

3.2 Metodika zpracování dat

Pro zpracování dat našeho výzkumu jsme použily Microsoft office Word 2010 pro psaný text a Microsoft office Excel 2010 ke zpracování grafů a tabulek. Při zpracování dat jsme použily metody popisné statistiky.

V tabulkách jsou uvedeny hodnoty absolutní, relativní a celkové četnosti.:

Absolutní četnost (n_i) představuje počet studentek, které odpovídaly na danou otázku.

Relativní četnost (f_i) v tabulce představuje podíl absolutní četnosti a celkové četnosti (n).

Relativní četnost je v tabulkách vyjádřena v procentech.

Celková četnost (Σ) udává celkový počet respondentek.

Vzorec pro výpočet relativní četnosti: $f_i (\%) = n_i \times 100$

4 Výzkumné otázky

Na základě dílčích cílů a získaných informací z odborné literatury jsme stanovily tyto výzkumné otázky:

1. Je nejčastějším zdrojem informací o oboru Porodní asistentka pro respondentky internet?
2. Je nejčastější vyhledávanou informací respondentek způsob vzdělávání v porodní asistenci?
3. Vyhledávala většina respondentek další doplňující informace o oboru Porodní asistentka?
4. Většina respondentek získala všechny vyhledávané informace?
5. Odpovídají respondentkami získané informace o studiu reálné situaci?
6. Odpovídaly respondentky z 3. ročníku na vědomostní otázky lépe než respondentky z 1. ročníku?
7. Je nejčastější návrh webová stránka na propagaci oboru Porodní asistentka?

5 Analýza dat

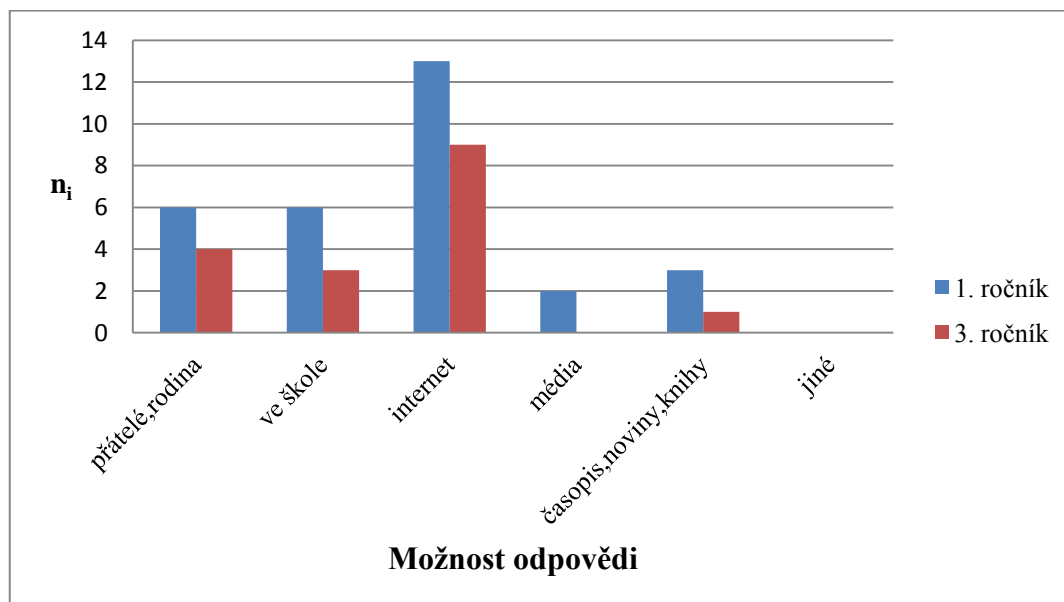
1. otázka - Kde jste získala prvotní informaci o studiu porodní asistence?

Respondentky měly na výběr z šesti možných odpovědí:

- a) přátelé, rodina
- b) ve škole
- c) internet
- d) média
- e) časopis / noviny / knihy
- f) jiné:

Tab. 1 První zdroj informací o oboru Porodní asistentka

Odpověď	1. ročník		3. ročník	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
přátelé, rodina	6	20	4	24
ve škole	6	20	3	18
internet	13	43	9	53
média	2	7	0	0
časopis, noviny, knihy	3	10	1	6
jiné	0	0	0	0
Σ	30	100	17	100

Obr. 1 První zdroj informací o oboru Porodní asistentka

Pomocí dotazníku jsme zjistily, že 13 respondentek (43 %) z 1. ročníku odpovědělo, že prvotní informaci získaly z internetu. Dalšími nejčastějšími odpověďmi byly za a) a za b) a to přátelé, rodina a škola. Obě tyto odpovědi označilo 6 respondentek (20 %). 3 respondentky (10 %) označily odpověď časopis/noviny/knihy. 2 respondentky (7%) uvedly odpověď d) média. Žádná respondentka ne zvolila odpověď f) jiné.

Nejčastější odpovědí respondentek z 3. ročníku byla odpověď c) internet. Tuto odpověď zvolilo 9 respondentek (53 %). Další nejčastější odpovědí byla odpověď a) přátelé, rodina. Tuto odpověď označily 4 respondentky (24 %). 3 respondentky (18 %) označily odpověď b) škola. 1 respondentka (6 %) zakroužkovala odpověď časopisy/noviny/knihy. Žádná respondentka ne zvolila odpověď d) média a f) jiné.

U obou ročníků je nejčastější odpovědí odpověď internet. Další nejčastější odpovědi u obou ročníků byla odpověď přátelé a rodina.

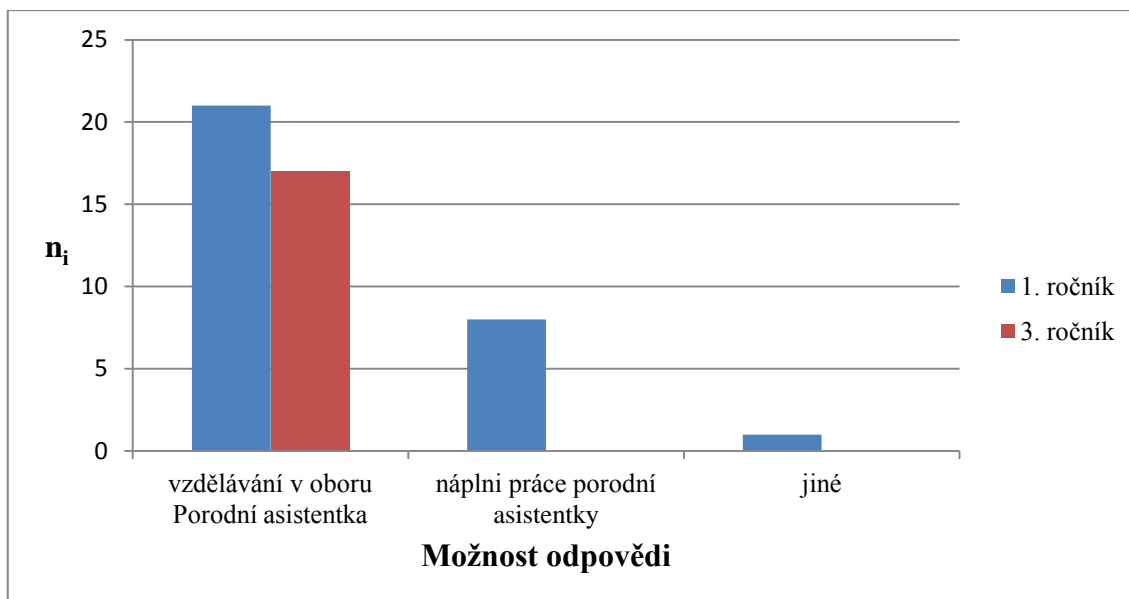
2. otázka - Jaké informace vám uvedený zdroj informací poskytl?

Respondentky měly na výběr ze tří možností odpovědí:

- a) vzdělávání v oboru Porodní asistentka
- b) o náplni práce porodní asistentky
- c) jiné:.....

Tab. 2 Znárodnění první informace o oboru Porodní asistentka

Odpověď	1. ročník		3. ročník	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
vzdělávání v oboru Porodní asistentka	21	70	17	100
o náplni práce porodní asistentky	8	27	0	0
jiné	1	3	0	0
Σ	30	100	17	100

Obr. 2 Znárodnění první informace o oboru Porodní asistentka

21 respondentek (70 %) z 1. ročníku odpovědělo, že zdroj jim poskytl informace o vzdělání v oboru Porodní asistentka. 8 respondentek (27 %) odpovědělo, že získaly informace o náplni práce porodní asistentky. 1 respondentka (3%) označila odpověď c) a doplnila: „krásná práce, miminka“.

17 respondentek (100 %) z 3. ročníku zvolilo odpověď a) vzdělání v oboru Porodní asistentka. Odpověď b) o náplni práce porodní asistentky a odpověď c) jiné nezvolila žádná respondentka.

U obou ročníků byla nejčastější odpověď a) vzdělávání v oboru Porodní asistentka.

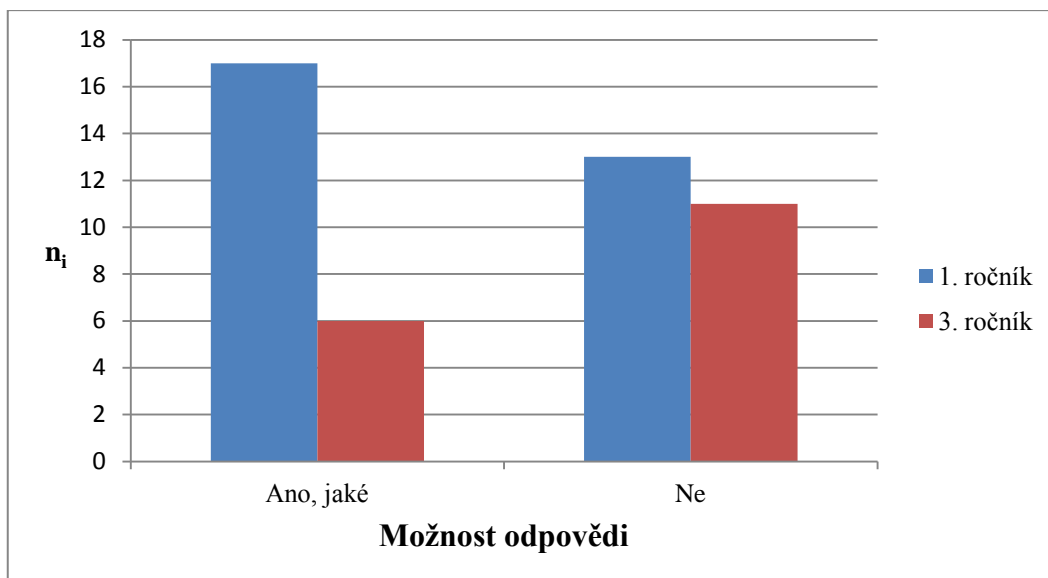
3. otázka - Vyhledávala jste dále i nějaké další informace o oboru Porodní asistentka?

Respondentky měly výběr ze dvou odpovědí:

- a) Ano, jaké.....
- b) Ne

Tab. 3 Znárodnění dalšího vyhledávání informací respondentek o oboru Porodní asistentka

Odpověď	1. ročník		3. ročník	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Ano, jaké	17	57	6	35
Ne	13	43	11	65
Σ	30	100	17	100

Obr. 3 Znárodnění dalšího vyhledávání informací respondentek o oboru Porodní asistentka

17 respondentek (57 %) z 1. ročníku označilo odpověď a) Ano a doplnily, že je zajímavé informace o kompetencích, uplatnění a o studiu porodní asistence. 13 respondentek (43 %) označilo odpověď b) Ne.

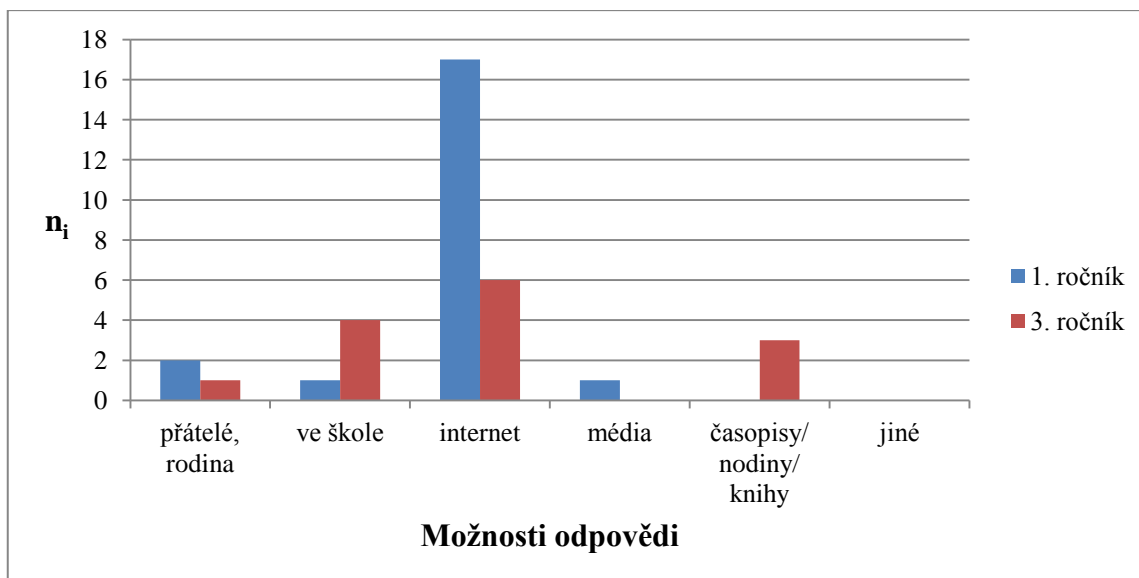
11 respondentek (65 %) z 3. ročníku odpovědělo, že další informace již nevyhledávaly. 6 respondentek (35 %) odpovědělo, že další informace vyhledávaly a doplnily, že je zajímavé informace o kompetencích porodní asistentky a její další vzdělání.

U této položky dotazníku se nejčastější odpovědi ročníků lišily. Respondentky z 1. ročníku nejčastěji označily odpověď Ano a doplnily, jaké informace dále vyhledávaly. Respondentky z 3. ročníku nejčastěji označily odpověď, že další informace již nevyhledávaly.

4. otázka - Pokud jste odpověděla Ano na otázku číslo 3, kde jste tyto informace získala?

Respondentky měly výběr ze šesti možností odpovědí a mohly označit více odpovědí:

- a) přátelé, rodina
- b) ve škole
- c) internet
- d) média
- e) časopis / noviny / knihy
- f) jiné

Obr. 4 Znárodnění zdroje dalších informací o oboru Porodní asistentka

17 respondentek (53 %) z 1. ročníku odpovědělo, že vyhledávaly další informace na internetu. 2 respondentky (6 %) zvolily odpověď a) přátelé, rodina. Odpověď b) ve škole a d) média označila vždy jen 1 respondentka (3 %). Odpověď e) časopisy/ noviny/ knihy a odpověď f) jiné nezvolila žádná respondentka. Nejčastější kombinací odpovědí respondentek byla kombinace c) internet a e) časopisy/ noviny/ knihy.

6 respondentek (35 %) z 3. ročníku odpovědělo, že vyhledávaly další informace na internetu. 4 respondentky (24 %) označily odpověď b) ve škole. Odpověď a) přátelé, rodina a e) časopisy/ noviny/ knihy zvolila vždy jen 1 respondentka (6 %). Odpověď d) média a f) jiné nezvolila žádná studentka. Nejčastější kombinací odpovědí respondentek byla kombinace b) ve škole, c) internet a e) časopisy/ noviny/ knihy.

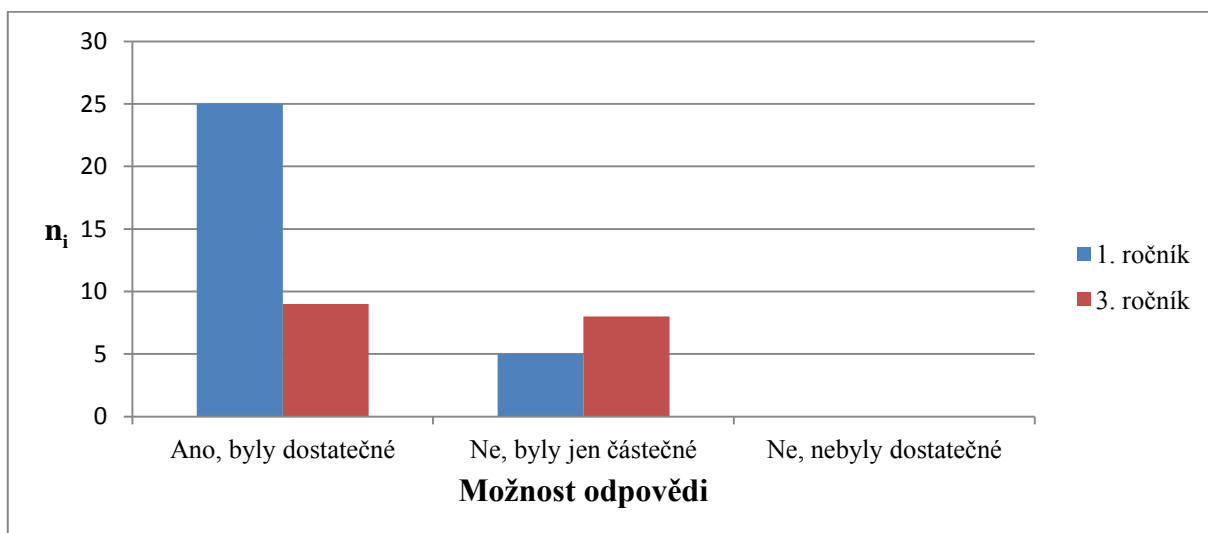
5. otázka - Domníváte se, že jste získala z uvedených zdrojů Vámi hledané informace?

Respondentky měly na výběr ze tří možností odpovědí:

- Ano, byly dostatečné
- Ne, byly jen částečné
- Ne, nebyly dostatečné

Tab. 4 Dostupnost informací o oboru Porodní asistentka

Odpověď	1. ročník		3. ročník	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Ano, byly dostatečné	25	83	9	53
Ne, byly jen částečné	5	17	8	47
Ne, nebyly dostatečné	0	0	0	0
Σ	30	100	17	100

Obr. 5 Dostupnost informací o oboru Porodní asistentka

24 respondentek (83 %) z 1. ročníku odpovědělo, že získané informace byly dostatečné. 6 respondentek (17 %) označilo odpověď b) Ne, byly jen částečné. Odpověď c) Ne, nebyly dostatečné, nezvolila žádná respondentka.

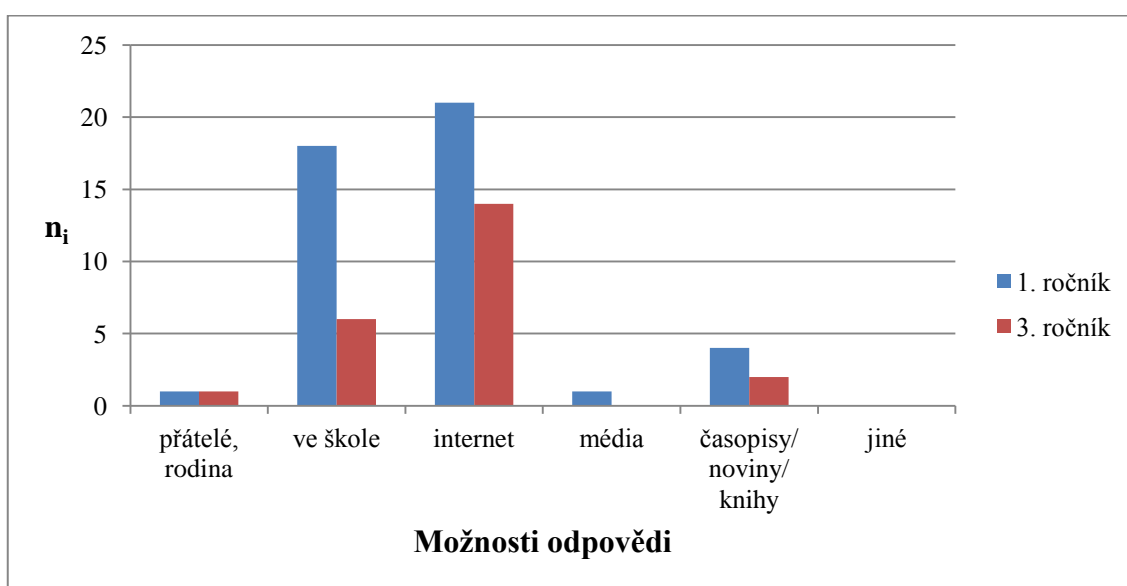
9 respondentek (53 %) z 3. ročníku odpovědělo, že informace, které získaly, byly dostatečné. Odpověď b) Ne, byly jen částečné, zvolilo 8 respondentek (47 %).

Respondentky obou ročníků jako nejčastější odpověď shodně označily odpověď a) Ano, byly dostatečné.

6. otázka - Jaký zdroj informací budete nejčastěji využívat při získávání informací během Vašeho studia?

Respondentky měly na výběr šest možností odpovědí a mohly označit více odpovědí:

- a) přátelé, rodina
- b) ve škole
- c) internet
- d) média
- e) časopis / noviny / knihy
- f) jiné

Obr. 6 Nejpoužívanější zdroje informací při studiu porodní asistence

21 respondentek (70 %) z 1. ročníku odpovědělo, že nejčastěji používaným zdrojem informací při jejich studiu bude internet. 18 respondentek (60 %) označilo odpověď b) ve škole. Odpověď e) časopisy/ noviny/ knihy zvolily 4 respondentky (13 %). Odpověď a) přátelé, rodina a d) média označila vždy jen 1 respondentka (3 %). Odpověď f) jiné nezvolila žádná respondentka. Respondentky mohly označit více možností. Nejčastější kombinací odpovědí byla kombinace b) ve škole a c) internet.

14 respondentek (82 %) z 3. ročníku zvolilo otázku c) tedy internet. 6 respondentek (35 %) zvolilo odpověď b) ve škole. 2 respondentky (12 %) zvolily odpověď e) časopisy/ noviny/ knihy. Odpověď a) přátelé, rodina zvolila 1 (6 %) respondentka. Odpověď d) média a f) jiné

nezvolila žádná respondentka. Respondentky mohly označit více možností. Nejčastější kombinací odpovědí byla kombinace c) internet a e) časopisy/ noviny/ knihy.

Nejčastěji respondentky označily odpověď internet a to u obou ročníků. Tento výsledek jsme předpokládaly.

7. otázka - Jak by se podle Vás mohlo zlepšit získávání informací o oboru Porodní asistentka?

Respondentky měly možnost volné odpovědi.

Tab. 5 Návrhy respondentek na lepší propagaci oboru Porodní asistentka

Odpovědi	1. ročník		3. ročník	
	n _i	f _i (%)	n _i	f _i (%)
lepší propagace na středních školách	0	0	4	24
lépe informovaný personál školy	0	0	1	6
webové stránky o studio porodní asistence	5	17	7	41
zveřejnění názorů studentek a absolventek oboru	4	13	0	0
vydávání odborného časopisu pro porodní asistentky	1	3	0	0
bez odpovědi	20	67	5	29
Σ	30	100	17	100

V této otázce 5 respondentek z 1. ročníku navrhlo vytvoření samostatné webové stránky pro uchazeče studijního oboru Porodní asistentka. 4 respondentky uvedly, že by ocenily zveřejnění názorů na obor od studentek a absolventek studijního oboru Porodní asistentka. Jedna respondentka uvedla návrh na vydávání odborného časopisu přímo zaměřeného na profesi porodní asistentky.

V této otázce 4 respondentky z 3. ročníku navrhovaly lepší propagaci oboru na středních školách, 7 respondentek lépe propracované internetové stránky. Jedna respondentka uvedla lépe informovaný personál.

Následující otázky měly ověřit objem vědomostí u respondentek.

8. otázka - Kolik fyziologických porodů musí odvést sama studentka porodní asistence aby mohla ukončit studium porodní asistence?

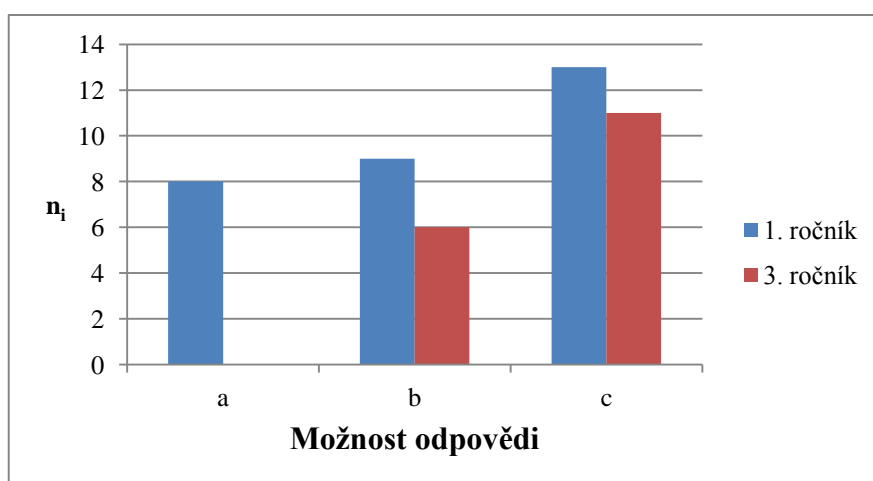
Respondentky měly na výběr ze tří možností odpovědi:

- a) 20 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů
- b) 30 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů
- c) 40 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů

Správnou možností odpovědi, byla odpověď c) 40 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů.

Tab. 6 Informovanost respondentek o povinnosti splnit výkony k ukončení studia

Odpověď	1. ročník		3. ročník	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
a) 20/20	8	27	0	0
b) 30/20	9	30	6	35
c) 40/20	13	43	11	65
Σ	30	100	17	100

Obr. 7 Informovanost respondentek o povinnosti splnit výkony k ukončení studia

13 respondentek (43 %) z 1. ročníku zvolilo odpověď c) 40 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů. 9 respondentek (30 %) označilo odpověď b) 30

fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů. Odpověď a) 20 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů, zvolilo 8 respondentek (27 %).

11 respondentek (65 %) z 3. ročníku označilo odpověď c) 40 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů. Odpověď b) 30 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů, zvolilo 6 respondentek (35 %). Odpověď a) 20 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů, nezvolila žádná respondentka.

U obou ročníků byla nejčastější odpovědí odpověď správná, ale respondentky z obou ročníků označily i chybné odpovědi.

9. otázka - Může porodní asistentka vést samostatně komplikovaný porod?

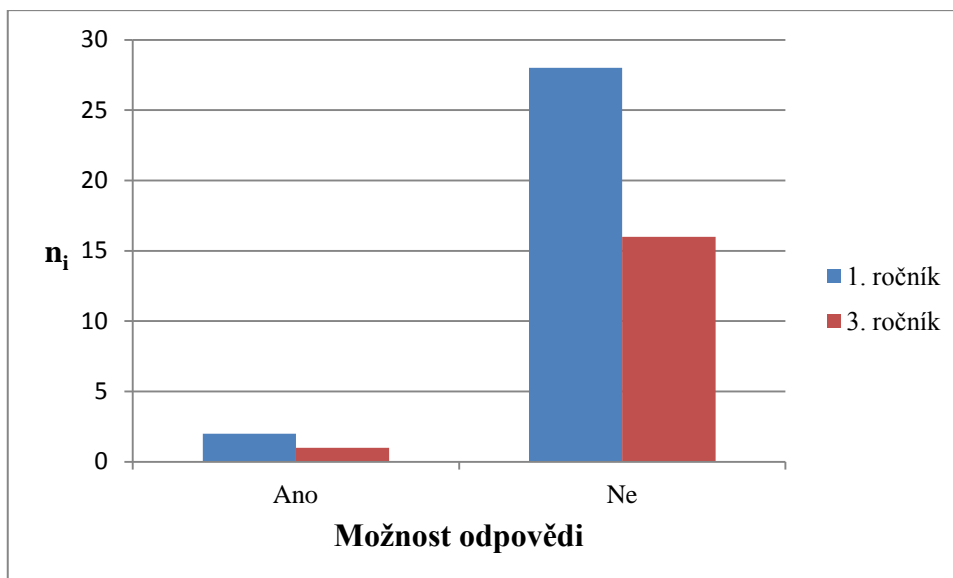
Respondentky měly na výběr ze dvou odpovědí:

Ano Ne

Správnou možností odpovědi je odpověď Ne.

Tab. 7 Informovanost respondentek o vedení komplikovaného porodu porodní asistentkou

Odpověď	1. ročník		3. ročník	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
Ano	2	7	1	6
Ne	28	93	16	94
Σ	30	100	17	100

Obr. 8 Informovanost respondentek o vedení komplikovaného porodu porodní asistentkou

28 respondentek (93 %) z 1. ročníku odpovědělo, že porodní asistentka nemůže vést komplikovaný porod. Odpověď Ano zvolili 2 respondentky (7 %).

16 respondentek (94 %) z 3. ročníku zvolilo odpověď Ne. Odpověď Ano zvolila pouze 1 respondentka (6 %).

Správnou odpověď zvolila většina respondentek z obou ročníků.

10. otázka - Může porodní asistentka provádět samostatně ošetření poporodního poranění?

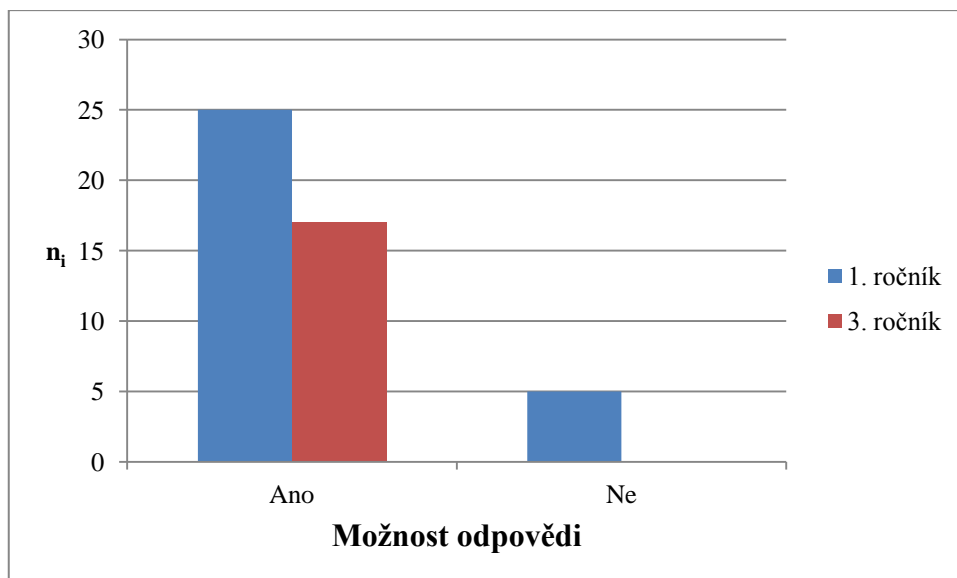
Respondentky měly na výběr ze dvou odpovědí:

Ano Ne

Správná odpověď je odpověď Ano.

Tab. 8 Informovanost respondentek o ošetření poporodního poranění porodní asistentkou

Odpověď	1. ročník		3. ročník	
	n _i	f _i (%)	n _i	f _i (%)
Ano	25	83	17	100
Ne	5	17	0	0
Σ	30	100	17	100

Obr. 9 Informovanosti respondentek o ošetření poporodního poranění porodní asistentkou

25 respondentek (83 %) z 1. ročníku odpovědělo, že porodní asistentka může sama provést ošetření poporodního poranění. Odpověď Ne zvolilo 5 respondentek (17 %).

17 respondentek (100 %) z 3. ročníku zvolilo odpověď Ano. Možnost odpovědi Ne nezvolila žádná respondentka.

Respondentky z 3. ročníku odpověděly všechny správně. Respondentky z prvního ročníku zvolily i chybnou odpověď.

11. otázka - Může porodní asistentka provádět samostatně první ošetření novorozence?

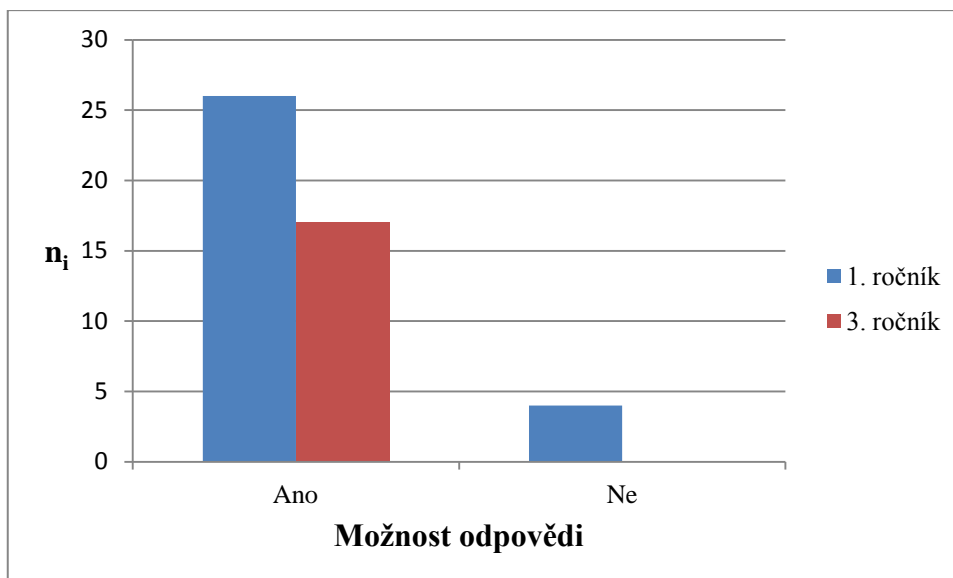
Respondentky měly na výběr ze dvou možností odpovědí:

Ano Ne

Správnou možností odpovědi, byla odpověď Ano.

Tab. 9 Informovanost respondentek o prvním ošetření novorozence porodní asistentkou

Odpověď	1. ročník		3. ročník	
	n _i	f _i (%)	n _i	f _i (%)
Ano	26	87	17	100
Ne	4	13	0	0
Σ	30	100	17	100

Obr. 10 Informovanost respondentek o prvním ošetření novorozence porodní asistentkou

26 respondentek (87 %) z 1. ročníku odpovědělo, že může porodní asistentka sama provést první ošetření novorozence. Odpověď Ne označily 4 respondentky (13 %).

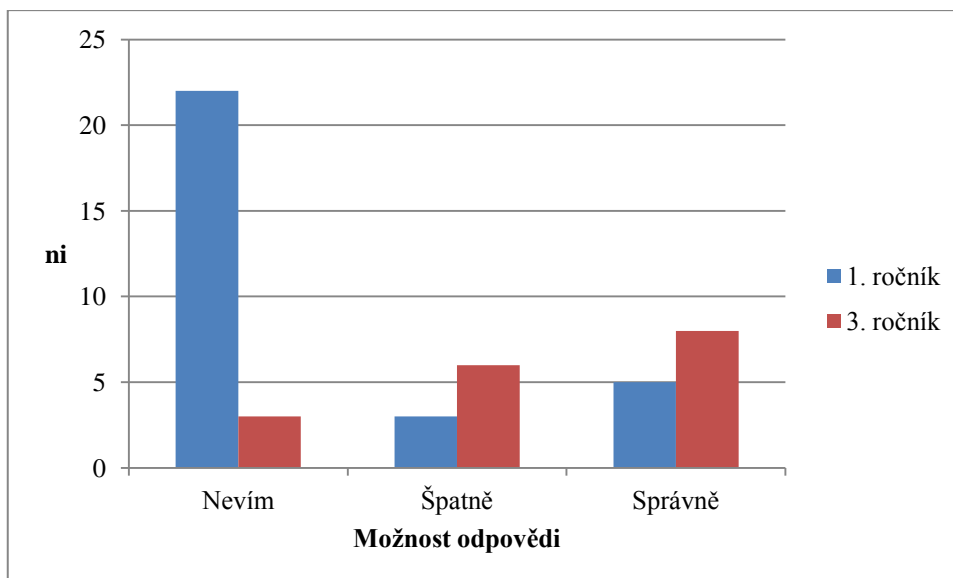
17 respondentek (100 %) z 3. ročníku zvolilo odpověď Ano. Žádná respondentka neoznačila odpověď b) Ne.

Všechny respondentky z 3. ročníku odpověděly správně. Respondentky z 1. ročníku zvolily i chybné odpovědi.

12. otázka - Co znamená pojem registrace nelékařských zdravotnických povolání (tj. i porodní asistentky)?

Respondentky měly možnost volné odpovědi.

Za správnou odpověď jsme považovaly, pokud odpověď obsahovala: správnou dobu trvání registrace, správný počet kreditů pro další obnovení registrace, registrovaná porodní asistentka může pracovat bez odborného dohledu, porodní asistentce jsou udělovány kredity za její plnění celoživotního vzdělávání.

Obr. 11 Informovanost respondentek o pojmu registrace nelékařských zdravotnických povolání

22 respondentek (73 %) z 1. ročníku nevědělo, co znamená pojem registrace nelékařských zdravotnických povolání. 5 respondentek (17 %) uvedlo správnou odpověď. 3 respondentky (10 %) odpověděly na tuto otázku nesprávně. Respondentky, které odpověděly špatně, uvedly např.: „porodní asistentka si po registraci může otevřít samostatnou poradnu, registrovaná porodní asistentka může pracovat bez lékařského dohledu, registrovaná porodní asistentka může provádět porody mimo nemocnici“.

8 respondentek (47 %) z 3. ročníku odpovědělo na tuto otázkou správnou odpovědí. 6 respondentek (35 %) odpovědělo nesprávně. Respondentky, které odpověděly špatně, uvedly např.: „registrace trvá 5let, znamená to, že porodní asistentka nemusí pracovat pod lékařským dohledem, znamená to zařazení do profesních organizací“. 3 respondentky (18 %) nevěděly, co tento pojem znamená.

Více respondentek z 1. ročníku nevědělo, co pojem registrace znamená. Tuto situaci bylo možné předpokládat. Domníváme se, že závažnějším výsledkem je neznalost u části respondentek 3. ročníku. Informace související s povoláním porodní asistentky získávají studentky již v prvním ročníku studia. Zároveň pojem registrace souvisí s jejich budoucím povoláním a ve vlastním zájmu by o této problematice měly mít dostatečné znalosti.

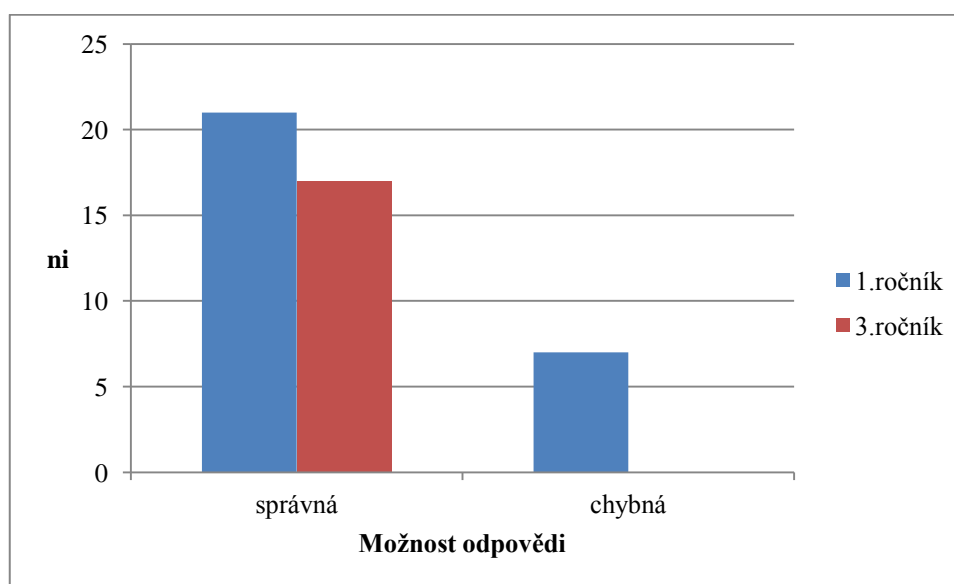
13. otázka - Jak dále se můžete vzdělávat po dokončení studia oboru Porodní asistentka?

Respondentky měly možnost volné odpovědi.

Za správnou odpověď jsme považovaly, pokud odpověď obsahovala: navazující magisterské studium, formy celoživotního vzdělávání jako jsou kurzy, semináře, dále pak rekvalifikační kurzy, specializace v oboru Porodní asistentka, pedagogické vzdělání, vlastní tvorba článků a učebních materiálů atd.

Tab. 10 Informovanost respondentek o dalším vzdělávání porodní asistentky

Odpověď	1. ročník		3. ročník	
	n_i	f_i (%)	n_i	f_i (%)
správná	21	70	17	100
chybná	9	30	0	0
Σ	30	100	17	100

Obr. 12 Informovanost respondentek o dalším vzdělávání porodní asistentky

21 respondentek (70 %) z 1. ročníku odpovědělo: „magisterské studium, celoživotní vzdělávání, kurzy, semináře, specializace, pedagogické vzdělání“. 9 respondentek (30 %) ne- uvedlo žádnou odpověď na tuto otázku.

Na tuto otázku odpovědělo všech 17 respondentek (100 %) správně. Respondentky odpovídaly: „magisterské studium, kurzy a semináře v rámci celoživotního vzdělávání a specializace v oboru“.

Respondentky z 3. ročníku odpověděly všechny správně. Respondentky z 1. ročníku odpověděly nejčastěji správně, ale několik respondentek neuvedlo žádnou odpověď, dále jsme však již nezjišťovaly, proč žádnou odpověď neuvedly.

Otázky pouze pro respondentky ze třetího ročníku

1. Odpovídaly původní informace skutečnosti?

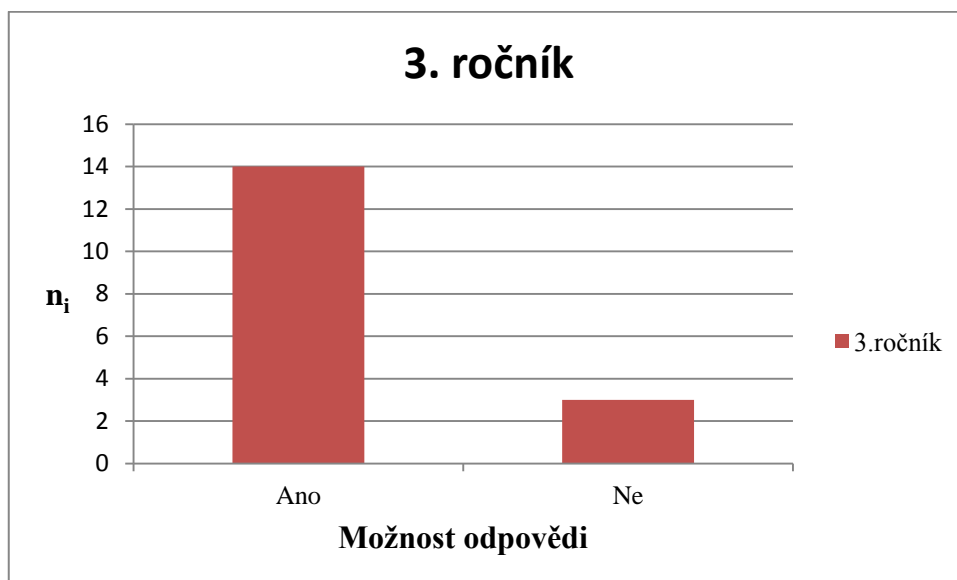
Respondentky měly dvě možnosti odpovědi:

Ano

Ne

Tab. 11 Znázornění pravdivosti získaných informací respondentkami

Odpověď	3. ročník	
	n_i	f_i (%)
Ano	14	82
Ne	3	18
Σ	17	100

Obr. 13 Znázornění pravdivosti získaných informací respondentkami

14 respondentek (82%) uvedlo, že původní informace odpovídaly skutečnosti. 3 respondentky (18%) uvedly odpověď Ne.

2. Uved'te, prosím, které informace získané až v průběhu studia pro Vás byly překvapující nebo rozdílné oproti původním.

Respondentky měly možnost volné odpovědi

Tab. 12 Zobrazení překvapujících informací pro respondentky

Odpovědi	3. ročník	
	n_i	f_i (%)
počet výkonů k ukončení studia	6	35
kompetence porodní asistentky	4	24
náročnost studia	2	12
organizace studia	2	12
praxe bez nároku na mzdu	1	6
nutnost registrace	1	6
počet akreditovaných pracovišť pro výuku porodních asistentek	1	6
Σ	17	100

Nejčastěji respondentky překvapilo množství výkonů, které musí splnit pro ukončení studia. Další nejčastější odpovědi respondentek byly kompetence porodní asistentky. Překvapující pro respondentky bylo to, jak náročné je studium oboru Porodní asistentka a organizace toho studia. Nejméně často respondentky překvapilo, že nemají nárok na mzdu za vykonanou praxi. Nutnost registrace a počet akreditovaných pracovišť pro výuku porodních asistentek byly také nejméně časté odpovědi.

6 Diskuze

Hlavním cílem výzkumné části bylo zmapovat, jaké informační zdroje respondentky využily při získávání informací o studijním oboru Porodní asistentka. Pro splnění hlavního a dílčích cílů jsme využily námi vytvořený nestandardizovaný dotazník. Pro průzkum jsme si stanovily na základě cílů práce, informací z odborné literatury a dalších zdrojů 7 výzkumných otázek (dále VO).

1. VO - Je nejčastějším zdrojem informací o oboru Porodní asistentka pro respondentky internet?

Této výzkumné otázce odpovídaly 1., 4. a 6. položka dotazníku. 47 % respondentek z 1. ročníku a 53 % z 3. ročníku označilo, že nejčastějším prvním zdrojem informací byl internet. 100 % respondentek z 1. i 3. ročníku zvolilo možnost internet jako zdroj i při dalším vyhledávání informací o oboru Porodní asistentka. Možnost internet zvolilo 70 % respondentek z 1. ročníku a 82 % z 3. ročníku v otázce jaký zdroj budou nejčastěji využívat anebo využívají.

Respondentky z 1. i 3. ročníku u všech otázek zvolily nejčastěji odpověď internet. Tento výsledek jsem přepokládaly vzhledem k všeobecně nejpoužívanějšímu zdroji informací v současné společnosti - internetu.

Výzkumná otázka byla potvrzena.

2. VO - Je nejčastější získanou informací respondentek způsob vzdělávání v porodní asistenci?

Této výzkumné otázce odpovídala 2. položka dotazníku. Na tuto otázku odpovědělo 70 % respondentek z 1. ročníku a 100 % z 3. ročníku, že získávaly informace o možnostech vzdělávání pro obor Porodní asistentka.

Nejčtenější odpovědi byly u obou ročníků shodné. Tento výsledek je dán tím, že respondentky jsou studentky oboru Porodní asistentka. Zároveň se jedná o první informace, které budoucí studentka potřebuje, teprve potom se zajímá o další informace související

s profesí porodní asistentky. Další nejčtenější odpovědí u 1. ročků byla odpověď, že získaly informace o náplni práce porodní asistentky.

Výzkumná otázka byla potvrzena.

3. VO - Vyhledávala většina respondentek další doplňující informace o oboru Porodní asistentka?

Této výzkumné otázce odpovídala 3. položka dotazníku. 57 % respondentek z 1. ročníku označilo, že další informace vyhledávaly a to hlavně informace o kompetencích porodní asistentky. 43 % respondentek uvedly, že další informace nevyhledávaly. 65 % respondentek z 3. ročníku označilo, že další informace o oboru nevyhledávaly. 35 % respondentek uvedly, že další informace vyhledávaly a to hlavně informace o kompetencích porodní asistentky.

Respondentky z 1. ročníku nejčastěji další informace vyhledávaly, zatím co respondentky z 3. ročníku uvedly, že nikoliv.

Výzkumná otázka nebyla potvrzena.

4. VO - Většina respondentek získala všechny vyhledávané informace?

Této výzkumné otázce odpovídala 5. položka dotazníku. Většina respondentek označila, že vyhledávané informace získaly. Tuto možnost zvolilo 80 % z 1. ročníku a 53 % z 3. ročníku.

Oba ročníky se v nejčtenější odpovědi shodly. Tento výsledek je nejspíše dán možností vyhledávání pomocí internetu. 3. ročník uvedl pouze v 53 %, že získal vyhledávané informace. Tato skutečnost může být ovlivněna uplynulým časem mezi vyhledáváním informací a vyplňováním dotazníku.

Výzkumná otázka byla potvrzena.

5. VO - Je nejčastější návrh na propagaci oboru Porodní asistence webová stránka?

Této výzkumné otázce odpovídala 7. položka dotazníku u 1. ročníku a 9. položka dotazníku u 3. ročníku. Respondentky z 1. ročníku navrhly propagaci oboru Porodní asistentky pomocí webových stránek v 50 % odpovědí. Respondentky z 3. ročníku návrh webové stránky uvedly v 58%.

V nejčastějším návrhu propagace se oba ročníky shodly. Podle našeho názoru respondentky zvolily tuto možnost proto, že nejčastěji používají pro vyhledávání informací internet. Zároveň se respondentky domnívají, že mají dostatek potřebných informací, ale ne na jednom místě. Ve vědomostních položkách u řady respondentek byly rovněž nedostatky, kterým by se dalo předejít např. formou on-line poradny pro budoucí porodní asistentky apod.

Výzkumná otázka byla potvrzena.

6. VO - Odpovídaly respondentky z 3. ročníku na znalostní otázky správněji než respondentky z 1. ročníku?

Této výzkumné otázce odpovídaly 8. – 13. položka dotazníku u 1. ročníku a 10. – 15. položka dotazníku u 3. ročníku. Respondentky z 1. ročníku odpovídaly správně v 66 %. Respondentky z 3. ročníku odpovídaly správně v 84 %. Respondentky z 3. ročníku měly více správných odpovědí.

Na správnost odpovědí respondentek 3. ročníku mělo velký vliv absolvování 2 let studia porodní asistence na rozdíl od respondentek z 1. ročníku, které toto studium teprve čeká. Respondentky nejvíce chybovaly v otázce, v které jsme zjišťovaly, zda znají pojem registrace nelékařských zdravotníků.

Výzkumná otázka byla potvrzena.

7. VO - Většina informací odpovídala skutečnosti?

Této výzkumné otázce odpovídala 7. položka dotazníku u 3. ročníku. Respondentky z 3. ročníku uvedly v 82 %, že získané informace odpovídaly skutečnosti.

Domníváme se, že tato skutečnost je potěšující. Je dobré, když budoucí studentky nemají zkreslené informace o našem oboru.

Výzkumná otázka byla potvrzena.

Závěr

Bakalářská práce byla věnována problematice možností získávání informací o porodních asistentkách. Pomocí dotazníkového šetření jsme chtěly zmapovat, kde respondentky dostaly první informace o profesi porodní asistentka a studijním oboru Porodní asistentka. Respondentky nejčastěji užívají pro získávání informací o dané problematice internetové zdroje, což může poukazovat na náš první zdroj informací, na rozšířenost internetu, na jeho jednoduchost používání a například i na množství informací, které díky internetu můžeme vyhledávat. Pokud respondentky vyhledávaly i další informace o porodních asistentkách, nejčastěji využívaly opět internet jako zdroj informací. Na otázku, jak by zlepšily informovanost o oboru Porodní asistentka, respondentky uvedly, že by pomohlo vytvořit webové stránky o oboru. I tuto odpověď si vysvětlujeme nejčastěji využívaným zdrojem informací a potřebou jednotného a komplexního zdroje informací pro profesi porodní asistentka. Jak už jsme uvedly, internet se vyznačuje tím, že je možné pomocí něho vyhledat nepřehledné množství informací. Proto si myslíme, že respondentky odpověděly, že získaly informace, které vyhledávaly.

Další otázka, která nás zajímala, byla, jaká prvotní vyhledávaná informace o profesi porodní asistentky to byla. Nejčastější odpovědí respondentek byla možnost a systém vzdělávání v porodní asistenci. Tato odpověď mohla být ovlivněna tím, že dotazník jsme rozdaly respondentkám, které se o studium porodní asistentky zajímaly, jelikož ho studují. Pomocí dotazníkového šetření jsme chtěly ověřit, zda respondentky z 3. ročníku budou na vědomostní otázky odpovídat správněji než respondentky z 1. ročníku. Toto tvrzení se nám potvrdilo. Správnost odpovědí 3. ročníku je dána již absolvovanými 2 roky studia ve studijním oboru Porodní asistentka a nutností vyhledávání informací o profesi pro jejich studium. Respondentky z 3. ročníku byly dotazovány, zda informace, které získaly o profesi porodní asistentky, byly pravdivé. Nejčastěji uvedly, že informace, které získaly, byly pravdivé.

I když tento způsob propagace respondentky nevedly, myslíme si, že by budoucím uchazečkám o studium porodní asistence mohla pomoci informativní brožura nebo již výše tematicky zaměřené webové stránky. Součástí těchto zdrojů by mohly být informace o studiu studijního oboru Porodní asistentka, o kompetencích porodní asistentky a mohly by zde být uvedeny názory porodních asistentek po ukončení studia.

Vzhledem k náročnosti našeho povolání je nutné se zaměřovat na kvalitní zdroje informací a především se snažit o to, aby byly informace dostupné jak pro porodní asistentky, tak i pro laickou veřejnost. Tím se může i předejít některým nedorozuměním nebo mylným představám o profesi porodní asistentky.

Seznam literatury

1. Sklenák, V. a kol. *Data, informace, znalosti a Internet*. 1.vyd. Praha: C. H. Beck 2001
ISBN: 80-7179-409-0.
2. Česko. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 55 ze dne 1. března 2011 o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 20, s. 482-543. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=55~2F2011&rpp=15#seznam>
3. Česko. Zákon č. 96 ze dne 4. února 2004 o nelékařských zdravotnických povoláních. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 30, s. 1452-1479 . Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=57523&nr=96~2F2004&rpp=15#local-content>.
4. Česko. Zákon č. 375 ze dne 6. listopadu 2011, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011, částka 131, s. 4849-4898 . Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=75509&nr=375~2F2011&rpp=15#local-content>.
5. Česko. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 39 ze dne 20. ledna 2005, kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, částka 8, s. 186-216. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=39~2F2005&rpp=15#seznam>
6. UNIVERZITA PARDUBICE. *Univerzita Pardubice* [online]. 2011 [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.upce.cz/knihovna/o-knihovne/historie.html>
7. UNIE PORODNÍCH ASISTENTEK. *Unie porodních asistentek* [online]. 2010 [2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.unipa.cz/>
8. ČESKÁ KONFEDERACE PORODNÍCH ASISTENTEK. Česká konfederace porodních asistentek [online]. 2010 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ckpa.cz/>

Přílohy

Příloha A

Dotazník pro první ročník

Dobrý den,

jmenuji se Jana Remešová a studuji třetí ročník studijního oboru Porodní asistentka. Předkládaný dotazník zjišťuje zdroje informací, které Vám sloužily k získání informací o profesi porodní asistentky. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění. Dotazník je anonymní a výsledky budou použity pouze pro zpracování bakalářské práce. U výběrových otázek správnou odpověď, prosím, zakroužkujte.

Věk:

Absolvovaná střední škola:

1. Kde jste získala prvotní informaci o studiu porodní asistence?
 - a) přátelé, rodina
 - b) ve škole
 - c) internet
 - d) média
 - e) časopis / noviny / knihy
 - f) jiné:
2. Jaké informace vám uvedený zdroj informací poskytl?
 - a) o vzdělávání v oboru Porodní asistentka
 - b) o náplni práce porodní asistentky
 - c) jiné:
3. Vyhledávala jste dále i nějaké další informace o oboru Porodní asistentka?
 - a) Ano, jaké
 - b) Ne
4. Pokud jste odpověděla Ano na otázku číslo 3, kde jste tyto informace získala? *(je možné označit více možností odpovědi)*
 - a) přátelé, rodina
 - b) ve škole
 - c) internet
 - d) média
 - e) časopis / noviny / knihy
 - f) jiné
5. Domníváte se, že jste získala z uvedených zdrojů Vámi hledané informace?
 - a) Ano, byly dostatečné
 - b) Ne, byly jen částečné
 - c) Ne, nebyly dostatečné
6. Jaký zdroj informací budete nejčastěji využívat při získávání informací během Vašeho studia? *(je možné označit více možností odpovědi)*
 - a) přátelé, rodina
 - b) ve škole
 - c) internet
 - d) média
 - e) časopis / noviny / knihy
 - f) jiné

7. Jak by se podle Vás mohlo zlepšit získávání informací o oboru Porodní asistentka?

.....
.....

Následující otázky mají ověřit, zda informace, které jste získala z použitých zdrojů, byly pravdivé.

8. Kolik fyziologických porodů musí odvést sama studentka porodní asistence aby mohla ukončit studium porodní asistence?

- a) 20 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů
- b) 30 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů
- c) 40 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů

9. Může porodní asistentka vést samostatně komplikovaný porod?

Ano Ne

10. Může porodní asistentka provádět samostatně ošetření poporodního poranění?

Ano Ne

11. Může porodní asistentka provádět samostatně první ošetření novorozence?

Ano Ne

12. Co znamená pojem registrace nelékařských zdravotnických povolání (tj. i porodní asistentky)?

.....
.....
.....

13. Jak dále se můžete vzdělávat po dokončení studia oboru Porodní asistentka?

.....
.....

Děkuji za spolupráci. Jana Remešová

Příloha B

Dotazník pro třetí ročník

Dobrý den,

jmenuji se Jana Remešová a jsem Vaše spolužačka. Předkládaný dotazník zjišťuje zdroje informací, které Vám sloužily k získání informací o profesi porodní asistentky. Obracím se na Vás s prosbou o vyplnění. Dotazník je anonymní a výsledky použiji pouze pro zpracování bakalářské práce. U výběrových otázek správnou odpověď, prosím, zakroužkujte.

Věk:.....

Absolvovaná střední škola:.....

1. Jak jste se dozvěděla o studiu porodní asistence?
 - a) přátelé, rodina
 - b) ve škole
 - c) internet
 - d) média
 - e) časopis / noviny / knihy
 - f) jiné
2. Jaké informace vám tento zdroj poskytl?
 - a) o vzdělání oboru Porodní asistence
 - b) o náplni práce Porodní asistentky
 - c) jiné:
3. Vyhledávala jste dále i nějaké další informace o oboru Porodní asistentka?
 - a) Ano, jaké
 - b) Ne
4. Pokud jste odpověděla Ano na otázku číslo 3, kde jste tyto informace získala? (*je možno značit více možností odpovědi*)
 - a) přátelé, rodina
 - b) ve škole
 - c) internet
 - d) média
 - e) časopis / noviny / knihy
 - f) jiné
5. Domníváte se, že jste získala z uvedených zdrojů Vámi hledané informace?
 - a) Ano, byly dostatečné
 - b) Ne, byly jen částečné
 - c) Ne, nebyly dostatečné
6. Jaký zdroj informací nejčastěji využíváte při získávání informací k Vašemu studiu?
 - a) přátelé, rodina
 - b) ve škole
 - c) internet
 - d) média
 - e) časopis / noviny / knihy
 - f) jiné
7. Odpovídaly původní informace skutečnosti?

Ano Ne

8. Uveďte, prosím, které informace získané až v průběhu studia pro Vás byly překvapující nebo rozdílné oproti původním.

.....
.....

9. Jak by se podle Vás mohlo zlepšit získávání informací o oboru Porodní asistentka?

.....
.....

Následující otázky mají ověřit, zda informace, které jste získala z použitých zdrojů, byly pravdivé.

10. Kolik fyziologických porodů musí odvést sama studentka porodní asistence aby mohla ukončit studium porodní asistence?

- a) 20 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů
- b) 30 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů
- c) 40 fyziologických porodů pokud odvedla 20 asistencí u fyziologických porodů

11. Může porodní asistentka samostatně vést komplikovaný porod?

Ano Ne

12. Může porodní asistentka provádět samostatně ošetření poporodního poranění?

Ano Ne

13. Může porodní asistentka provádět samostatně první ošetření novorozence?

Ano Ne

14. Co znamená pojem registrace nelékařských zdravotnických povolání (tj. i porodní asistentky)?

.....
.....

15. Jak dále se můžete vzdělávat po dokončení studia oboru Porodní asistentka?

.....
.....

Děkuji za spolupráci. Jana Remešová